

SZEMIOTIKAI TÁJÉKOZTATÓ

„A szemiotika összeköti a természetet és a kultúrát” (Guadalajara, 1997)

„A szemiotika a tudományok közös nevezője” (H. Varga Gyula, 2021)

Új folyam 33 (1991-) * **2023. március 10.** * 2023. 2. szám

*

A Magyar Szemiotikai Társaság tájékoztatója (hagyományos és elektronikus változat)

Alapító szerkesztő: **Józsa Péter**

Szerkeszti: **Balázs Géza** (balazs.geza@gmail.com)

Munkatárs: **Pölcz Ádám** (magyszemtars@gmail.com)

Felelős kiadó: **Voigt Vilmos**, a társaság elnöke

Honlap: www.szemiotika.hu

*

A Szemiotikai Tájékoztatót a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 2011. szeptember 26-án nyilvántartásba vette.

A határozat nyilvántartási száma: IO/27785-2/2011.

Lapunk összes számának elektronikus változata (2001-től) itt olvasható:

<http://www.szemiotika.hu/2009/07/18/szemiotikai-tajekozato/>

Az MTA I. és II. osztályához tartozó Művelődéstörténeti Osztályközi Bizottság egyik albizottsága a Szemiotikai Munkabizottság (SZMB). Elnök: Újvári Edit, titkár: Lajos Veronika. Az SZMB elérhetősége: mta.szemiotika@gmail.com

Meghívó: „Március 23. a Városligetben”

Balázs Géza folklórlingvisztikai, másként „karanténriliógiájának” kollegiális, baráti könyvbemutató rendezvényére hívjuk a Néprajzi Múzeumba (1146 Budapest, Dózsa György út 35.)

2023. március 23-án csütörtökön 15.00 órára

A bemutatandó művek: Nyelvszokások (2020), A művészet és a nyelv születése (2021), Folklor és nyelv (2022).

Az eseményt megnyitja: Kemecsi Lajos, a Néprajzi Múzeum főigazgatója

Köszöntő: Demeter Szilárd, a PIM főigazgatója

Műsorvezető: Pölcz Ádám (ELTE, PKÜ Kazinczy Műhely)

Felkért hozzászólók: Aczél Petra egyetemi tanár (MOME), Kolozsvári István néprajzkutató, a Népművészeti Egyesületek Szövetsége, valamint a Bihari Népművészeti Egyesület elnöke, Hujber Szabolcs adjunktus (EKKE, Eger), Kapitány Ágnes és Kapitány Gábor kulturális antropológus,

egyetemi tanár (MOME), Verebélyi Kincső néprajzkutató (ELTE), Voigt Vilmos néprajzkutató, professor emeritus (ELTE)

A hozzászólások után Balázs Géza kérdésekre válaszol.

A könyvbemutató után kb. 16.30-kor tárlatvezetés, 18.00 órától pedig baráti találkozó az MNYKNT székhelyén (1072 Budapest, Rákóczi út 38. 1/2. 14-es kapucsengő).

A helyszínen nem lesz könyvvásárlási lehetőség. A kötetek elektronikus és hagyományos változatban (együtt kedvezményesen) megvásárolhatók az e-nyelv.hu könyvesboltjában (www.e-nyelv.hu).

Regisztráció és érdeklődés: irodavezeto@mnyknt.hu

Rendezi: PKÜ Kazinczy Műhely, Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága, Magyar Szemiotikai Társaság, Néprajzi Múzeum

Valóságajlítás, többletvalóság. Nemzetközi transzdiszciplináris konferencia

8. Gyalogút Bolyai-konferencia

Rendezi: Bolyai Önképző Műhely, Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága, Magyar Szemiotikai Társaság, PKÜ Kazinczy Műhely

Időpont: 2023. március 24–25. (péntek–szombat)

Helyszín: 1072 Budapest, Rákóczi út 38. 14-es kapucsengő (Anyanyelvi konferencia)

Javasolt témák: öncélúság a tudományban (tudománymímelés), téves/hamis érvelések, hamis mítoszok, legendák (urban legend), álhírek, átverések (pl. idősök átverése), áldokumentumok (közösségi hazugságok), ámitások, tévhitek, önbecsapások, pótcelekvések, alternatív világok (valóságok), filozófiai, vallási, pszichológiai, politológiai, szemiotikai, retorikai, művészetelméleti megközelítések, megértés-félreértés, fantázia, álom, mese, kettős mérce, tudatmódosítás, manipuláció.

2022. március 24. péntek

13.30 Megnyitó előadások (szekcióvezető: Gózon Ákos)

Gózon Ákos, a BMA elnöke: Megnyitó

Balázs Géza egyetemi tanár (SZFE, PKE): Illúzió és delúzió

Skrobák Eszter pszichológus (ELTE Nyelvtudományi Doktori Iskola): Megtévesztés az operában

Vesszős Balázs tanársegéd (Nyíregyházi Egyetem): Félreértés az online kommunikációban

Boros Lili (művészettörténész, PhD, tanszékvezető egyetemi docens, Eszterházy Károly Katolikus

Egyetem, óraadó, ELTE): Elfedő és feltáró valóságmodellek a kortárs képzőművészetben

15.00 A Bolyai Önképző Műhely előadásai (szekcióvezető: Filep Tamás)

Nagy Dániel (szemiotikus PhD, tanár, ELTE BTK): Zene és valóságajlítás

Vikár Míra (pszichológia BA, Károli Gáspár Református Egyetem): "Valóságajlítás" mint érvédelem

Gál Adél (referens, oktató, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász): Szokásbemutató vagy okkultizmus? Egy Luca-nap átértelmeződése

16.30 Képzőművészeti előadások (szekcióvezető: Nagy Dániel)

Várhelyi Csilla festőművész, tanár: Az urbánus ember valóságbuborékjának kipukkanása.

Gondolatok Bukta Imre: "Műveljük kertjeinket!" című kiállításáról

Icsa Vivien (tervezőgrafikus, METU): Alternatív valóságok vizualizációs lehetőségei a tervezőgrafikában

Kovács Kristóf (Sajnos Gergely helyszínelő; MKE kortárs művészetelméleti és kurátori ismeretek MA I. évf.): Reprezentáció a televíziókészüléken keresztül / Szomszédok

Tertsch Dóra középiskolai tanuló (AKG): Valóság és álom (saját festményekkel illusztrált előadás)
18.30 Filep Tamás, a Gyalogút ötletadója: Köszöntő
18.40 Fogadás, eszmecsere

2023. március 25. szombat

9.00 A Bolyai Önképző Műhely előadásai (szekcióvezető: Rácz Márk)

Juhász Zoltán András (PhD-hallgató, ELTE Történeti Intézet): A romantikus parasztábrázolás mint „valóságajlítás”

Zmák Tamás (történelemtanár): Valóság és ámitás, ámitás és valóság. Szabadkőművesek alakították az 1918-1919-es forradalmi kormányok oktatáspolitikáját?

Rácz Márk (politológus, történész, jogász): Ideológiai valóságajlítás az 1989 előtti marxizmus-leninizmus oktatásban

10.00 A Partiumi Keresztény Egyetem hallgatóinak előadásai (szekcióvezető: Balázs Géza)

Balázs Emőke (egyetemi hallgató, többnyelvűség és multikulturalitás MA, német nyelv és irodalom BA, PKE): Valóságajlítás az álhír árnyékában

Badar Ivett (egyetemi hallgató, többnyelvűség és multikulturalitás MA, PKE): Szeptember 11., avagy a valóságajlítás mesterfoka

Oláh Karola (egyetemi hallgató, többnyelvűség és multikulturalitás MA, PKE): A világ legjobb mesterlövészének sikere és halála Ukrajnában

Pápai Erika (egyetemi hallgató, többnyelvűség és multikulturalitás MA, PKE, tanár, Szilágypéri Általános Iskola, Románia): A közösségi médiában terjedő álhírek

Pap Nóra (egyetemi hallgató, többnyelvűség és multikulturalitás MA, PKE): „200 év után végre fényderült rá: így halt meg Petőfi Sándor” – avagy a valóságajlítás mint probléma még 2023-ban is

11.30 Záró előadások (szekcióvezető: Paár Ádám)

Hujber Szabolcs (adjunktus, EKKE, Eger): A magyar popzene és a valóságajlítás

Paár Ádám (történelem PhD, politológia, Pázmány Péter Katolikus Egyetem (óraadó tanár): A hamishírgyártó William Hearst

További információk, kivonatok itt: www.bolyaimuhely.hu

Tündérművészeti szép napok: Nagyar, Luby-kastély, 2023. július 30–31.

A hagyomány szerint Nagyar határában írta Petőfi Sándor *A Tisza* című költeményét

A Magyar Szemiotikai Társaság emlékkonferenciájának célja: Petőfi szimbolizmusának bemutatása, s ennek kapcsán táji, érzelmi kötődés kialakítása

Időpont: 2023. július 30–31.

Helyszín: a felújított nagyari Luby-kastély, valamint Petőfi-emlékház, valamint az Aranyosapáti (Aranyosziget) gyermektábor.

A program nyitott, előadásokkal és részvételi szándékkal egyaránt lehet jelentkezni.

Együttműködő partnerek: Nyíregyházi Egyetem, Luby Társaság, A Falvak Kultúrájáért Alapítvány, Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága

Könyvszemiotika: a (nyomtatott) könyv szemiotikája
Konferenciafelhívás
Eger, 2023. október 6–8.

2023-ban ünnepeljük a magyarországi könyvnyomtatás 550. évfordulóját (1473, Buda, Andreas Hess, Cronica Hungarorum). Ezért a **22. Semiotica Agriensis** konferencia fő témájának A (nyomtatott) könyv szemiotikáját választottuk.

Lehetséges témák: írás, olvasás, transzponálás, illusztráció, könyvjegy, ex libris, nyomtatás, nyomda, könyvmegjelenítés, könyvdizájn, könyvtár, inter/transzmedialitás, emlékezés, művelődéstörténet, oktatás.

A megközelítés továbbra is multidiszciplináris: filozófiai, művelődés- és művészettörténeti, irodalmi, nyelvészeti, jogi stb.

Tájékoztató szakirodalom: Kroó Katalin ed./szerk. *The Book Phenomenon in Cultural Space/A könyvjelenség a kulturális térben*. ELTE: International Semiotics MA, University of Tartu: Transmedia Research Group, Budapest–Tartu, 2020.

A konferencia időpontja: **2022. október 6–8.**

Helyszíne: Eger, Dobó István Vármúzeum és Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

A konferencia szervezőbizottsága: Balázs Géza, Pölcz Ádám, Tomesz Tímea, Verók Attila, Voigt Vilmos.

Érdeklődés, jelentkezés: magyszemtars@gmail.com

A konferencia meghirdetői: Magyar Szemiotikai Társaság, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Kulturális Örökség és Művelődéstörténeti Tanszék, Film- és Médiatudományi Tanszék, Színház- és Filmművészeti Egyetem

Cikkpályázati felhívás

A fiatalok jelentik a jövő ígérését a tudományban és a tudománykommunikációban egyaránt. A Bolyai Műhely Alapítvány (BMA) és a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat (ITI) ezért ismeretterjesztő esszépályázatot hirdet a Bolyai Önképző Műhely jelenlegi és alumnus tagjai részére, valamint a felsőoktatásban, bármilyen képzési formában, határainkon belül és túl részt vevő hallgatók számára.

A pályázat tematikus: a kiírók olyan pályamunkákat várnak, amelyek teljes terjedelmükben vagy egy jelentős részükben *a tágabb értelemben vett fenntarthatóság kérdéseivel foglalkoznak*. A kiírók hangsúlyosan várják ezen belül *a körforgásos gazdálkodás, a hulladékhasznosítás* témakörével foglalkozó írásokat. A pályázat célja, hogy az esszéírók e kérdéskörökről alkotott nézeteiket és azok tudományos összefüggéseit közérthető, olvasmányos módon közkinccsé tegyék.

A pályázatot a ITI *Élet és Tudomány* hetilapjának formai útmutatásai alapján kell elkészíteni: a pályázók a széles nagyközönség számára írott, figyelemfelkeltő, az *Élet és Tudomány* stílusában készülő népszerűsítő cikkel pályázhatnak. A cikk terjedelme: 6 -12 ezer n (szóközökkel). Ehhez 2-6 színes kép vagy ábra, grafikon, illusztráció is csatolandó.

Pályázni csak eredeti, máshol még nem közölt, illetve máshova közlésre be nem küldött, egyszerűsített kézirattal lehet.

A pályaműveket a www.termvil.hu oldalon található pályázati felületre kell feltölteni. A pályázat feltétele az ott található Pályázói adatlap hiánytalan kitöltése.

A pályázatok beérkezési határideje: 2023. május 15.

A pályaműveket a TTT és a BMA által felkért zsűri bírálja el.

A zsűri *körforgásos gazdaság díjak* odaítélését irányozza elő 200.000 Ft összértékig: a díjazottak értékes vásárlási utalványban részesülnek.

Különdíjként a BMA a Bolyai Önképző Műhely tagjai számára pénzjutalmat is előíranyoz -- első különdíj: 100.000 Ft, második különdíj: 75.000 Ft, harmadik különdíj: 50.000 Ft.

A díjazottak számáról és a díjak pontos mértékéről a zsűri dönt.

A cikkpályázatot a KEHOP-3.1.5-21-2021-00003. sz. projekt révén támogatja Magyarország Kormánya és az Európai Unió.

Az Élet és Tudomány és a BMA által kiadott *Bon-BOM* című folyóirat szerkesztősége a díjazott és a díjazásban nem részesült, de közlésre alkalmas cikkeket – a szerzőikkel egyeztetett szerkesztés után – ellenszolgáltatás nélkül megjelentetik. A pályázat beküldői a pályázaton való részvétellel egyben hozzájárulnak cikkük online közzétételéhez is a lapok internetes változatában.

A Magyar Szemiotikai Társaság ÚJABB kiadványai:

Könyveinket közvetlenül a Társaságtól is meg lehet rendelni (magyszemtars@gmail.com), valamint az interneten is: www.e-nyelv.hu/konyvesbolt.

45. Büky László: Lírai én a tárgyi és szellemi világban Füst Milán költői nyelvének szemiotikai, szövegtani és stilisztikai háttere. MSZT, Budapest, 2018. 184 oldal.

46-47. A titok szemiotikája. Szerk.: Balázs Géza–Minya Károly–Pölcz Ádám, MSZT, Bp. 2019. 376 oldal.

48. Büky László: Versek, szavak, szerkezetek Weöres Sándor lírájában. MSZT, Bp., 2019. 212 oldal
49-50. Hálózat kutatás. Hálózatok a nyelvben. Szerk.: Balázs Géza–Imrényi András–Simon Gábor. MSZT, Budapest, 2020. 370 oldal.

51-52. A gyermek szemiotikája. Szerk.: Balázs Géza–Pölcz Ádám. MSZT, Budapest, 2020. 292 oldal.

53. Büky László: Karinthy és a nyelv. MSZT, Budapest, 2020. 160 oldal.

54-55. Kovács László szerk.: Globális kihívás – lokális válaszok. A koronavírus (Covid19) gazdasági és társadalmi összefüggései és hatásai. MSZT-Savaria University Press, Budapest-Szombathely, 2021. 524 oldal.

56. Erősz szemiotikája. Szerk.: Balázs Géza. MSZT, Budapest, 2021. 216 oldal.

57. Büky László: Dolgok, tárgyak, személyek. Régi magyar szavak magyarázatai. MSZT, Budapest, 2022. 160 oldal.

58. Milyen jelrendszereket használunk? Jelrendszerek, jelalakzatok sokfélesége. Szerk.: Balázs Géza, Pölcz Ádám, Terdikné Takács Szilvia. MSZT-IKU, Budapest, 2022. 212 oldal.

Jeltudós a katedrán-sorozat:

Szívós Mihály (szerk.) Jeltudós a katedrán. Tanulmányok a szemiotika oktatásáról. Magyar Szemiotikai Társaság, Budapest, 2019. 103 oldal. Ingyenesen letölthető a honlapon: <http://www.szemiotika.hu/feltoltes/2022/05/Jeltudos-a-katedran-online-1.pdf>

Szívós Mihály (szerk.) Jeltudós a katedrán 2. Tanulmányok a szemiotika oktatásáról. Magyar Szemiotikai Társaság, Budapest, 2022. 116 oldal. Ingyenesen letölthető a honlapon: <https://www.szemiotika.hu/2022/05/25/jeltudos-a-katedran-2/>

Sorozaton kívül:

Vilmos Voigt and Mihály Hoppál: Ethnosemiotic © Hungary. European Folklore Institute, Budapest.

Mihály Hoppál: Ethnosemiotics. Approaches to the Study of Culture. Hungarian Association for Semiotic Studies, Budapest, 2014.

Sokszínű humor. A III. magyar interdiszciplináris humorkonferencia előadásai. Szerk.: Vargha Katalin – T. Litovkina Anna – Barta Zsuzsanna. Tinta – ELTE BTK – Magyar Szemiotikai Társaság, Budapest, 2013. 297 oldal.

Bauko János – Benyovszky Krisztián (szerk.): A nevek szemiotikája, NYKFE – MSZT, Nyitra – Budapest, 2014. 268 oldal. A Nyitrán tartott 11. Semiotica Agriensis konferencia kötete.

Kapitány Ágnes és Kapitány Gábor: Szimbolizáció és szemiotika. A jeltermelő ember. IKU-monográfiák 3., IKU, Bp., 2019. (Megvásárolható csak e-könyvben: www.e-nyelv.hu / könyvesbolt)

Nyelv, irodalom, nevelés. Mese és nevelés. Szerk.: Lócsi Tamás és Pölcz Ádám. IKU-MNYKNT-ELTE TÓK, Budapest, 2020. 121 old.

Pölcz Ádám: A nyelv művelés retorikai gyökerei. A nyelvhelyesség retorikai alapjainak hagyományáról. MNYKNT-IKU, Budapest, 2021. 228 old.

1% Tisztelt Tagtársaink! Kérjük, hogy személyi jövedelemadójuk bevallásakor gondoljanak a Magyar Szemiotikai Társaságra (adószám: 18012989-1-42).

A legutóbbi évek könyvelt felajánlásai:

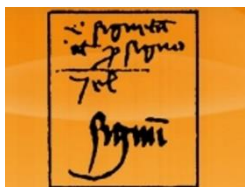
2019.	42.942 Ft
2020.	44.589 Ft
2021.	39.581 Ft
2022.09.27.	49.147 Ft

A felajánlásokat működésre (honlap, banki költségek) és konferenciaszervezésre használtunk fel.

Tagdíjfizetés (2023): Kérjük, hogy tagdíját átutalással fizesse be a következő bankszámlaszámra: Magyar Szemiotikai Társaság, OTP 11705008-20423070. A tagdíj 2015. május 6-ától 1000 Ft/év.

Támogatók, együttműködő partnerek:

A Szemiotikai Tájékoztató online megjelenését 2012-től támogatja a Nemzeti Kulturális Alap. Együttműködő partnerek: Bolyai Műhely Alapítvány, ELTE BTK, ELTE szemiotika MA, PKÜ Kazinczy Műhely, Magyar Nyelvstratégiai Kutatócsoport, Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága, MTA Művelődéstörténeti Osztályközi Bizottsága/Szemiotikai munkabizottság

MAGYAR NYELVI
SZOLGÁLTATÓ IRODA
e-nyelv.hu